32000L0034

L 195/41 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* 1.8.2000

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2000/34/EÜ, 22. juuni 2000, millega muudetakse tööaja korralduse teatavaid aspekte käsitlevat nõukogu direktiivi 93/104/EÜ, et hõlmata nimetatud direktiivist välja jäetud sektoreid ja tegevusalasid

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 137 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

toimides asutamislepingu ([3]) artiklis 251 ettenähtud menetluse kohaselt vastavalt lepituskomisjonis 3. aprillil 2000 heakskiidetud ühistekstile

ning arvestades järgmist:

(1) Asutamislepingu artikkel 137 näeb ette, et ühendus toetab ja täiendab liikmesriikide meetmeid, pidades silmas töökeskkonna parandamist töötajate tervise ja turvalisuse kaitseks. Nimetatud artikli alusel võetud direktiivides tuleb hoiduda haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete asutamist ja arengut.

(2) Nõukogu 23. novembri 1993. aasta direktiiv 93/104/EÜ, milles käsitletakse tööaja korralduse teatavaid aspekte, ([4]) sätestab tööaja korralduse minimaalsed ohutus- ja tervisekaitsenõuded, eriti igapäevase puhkeaja, vaheaegade, iganädalase puhkeaja, maksimaalse nädalase tööaja, igaaastase puhkuse ning öötöö, vahetustega töö ja töömallide aspektide osas. Seda direktiivi tuleks muuta järgmistel põhjustel.

(3) Maantee-, õhu-, mere- ja raudteeveod, siseveeteed, merekalapüük, muud tööd merel ja koolitusel olevate arstide tegevus on nõukogu direktiivi 93/104/EÜ ulatusest välja jäetud.

(4) Komisjon ei jätnud oma 20. septembri 1990. aasta ettepanekus nõukogu direktiivist 93/104/EÜ välja ühtki sektorit ega tegevusala, samuti ei kiitnud selliseid väljajätmisi heaks Euroopa Parlament oma 20. veebruari 1991. aasta arvamuses.

(5) Töötajate tervist ja turvalisust ei tule töökohal kaitsta põhjusel, et nad töötavad konkreetses sektoris või tegelevad konkreetse tööga, vaid põhjusel, et nad on töötajad.

(6) Ringi liikuvaid töötajaid käsitlevates valdkondlikes õigusaktides on vaja täiendavat ja paralleelset lähenemist vedude ohutust ning kõnealuste töötajate tervist ja turvalisust käsitlevate sätete osas.

(7) Arvesse tuleb võtta merel toimuva tegevuse ja koolitusel olevate arstide tegevuse erilist iseloomu.

(8) Samuti tuleks tagada ringi liikuvate töötajate tervise ja ohutuse kaitse väljajäetud sektorites ja tegevusaladel.

(9) Olemasolevaid sätteid, mis käsitlevad iga-aastast puhkust ja arstlikku läbivaatust öötöö ja vahetustega töö korral, tuleks laiendada, et need hõlmaksid ringi liikuvaid töötajaid väljajäetud sektorites ja tegevusaladel.

(10) Olemasolevaid tööaega ja puhkust käsitlevaid sätteid tuleb mugandada väljajäetud sektorite ja tegevusalade ringi liikuvate töötajate jaoks.

(11) Kõigil töötajatel peavad olema piisavad puhkused. "Puhkuse" mõistet tuleb väljendada ajaühikutes, st päevades, tundides ja/või nende osades.

(12) Meremeeste tööaega käsitlev Euroopa kokkulepe on jõustatud nõukogu direktiiviga ([5]) komisjoni ettepanku põhjal vastavalt asutamislepingu artikli 139 lõikele 2. Seetõttu ei tule käesoleva direktiivi sätteid kohaldada meremeeste suhtes.

(13) "Kasumiosa eest töötavate kalurite" puhul, kes on töövõtjad, peavad liikmesriigid vastavalt nõukogu direktiivile 93/104/EÜ kindlaks määrama iga-aastase puhkuse õiguse ja nimetatud puhkuse andmise tingimused, sealhulgas maksete korra.

(14) Muudes ühenduse õigusaktides ettenähtud konkreetsed normid, mis käsitlevad näiteks teatava kategooria töötajate puhkeaegu, iga-aastast puhkust ja öötööd, on käesoleva direktiiviga muudetud nõukogu direktiivi 93/104/EÜ suhtes ülimuslikud.

([1]) EÜT C 43, 17.2.1999, lk 1.
([2]) EÜT C 138, 18.5.1999, lk 33.
([3]) Euroopa Parlamendi 14. aprilli 1999. aasta arvamus (EÜT C 219, 30.7.1999, lk 231), Nõukogu 12. juuli 1999. aasta ühine seisukoht (EÜT C 249, 1.9.1999, lk 17) ja Euroopa Parlamendi 16. novembri 1999. aasta otsus (EÜTs veel avaldamata). Euroopa Parlamendi 17. mai 2000. aasta otsus ja nõukogu 18. mai 2000. aasta otsus.
([4]) EÜT L 307, 13.12.1993, lk 18.
([5]) Nõukogu 21. juuni 1999. aasta direktiiv 1999/63/EÜ, milles käsitletakse Euroopa Ühenduse Reederite Ühingu (ECSA) ja Euroopa Liidu Transporditööliste Ametiühingute Liidu (FST) sõlmitud kokkulepet meremeeste tööaja korralduse kohta (EÜT L 167, 2.7.1999, lk 33).

(15) Euroopa Kohtu kohtupraktikat arvestades tuleks pühapäevast puhkust käsitlev säte välja jätta.

(16) Euroopa Kohus tegi Ühendkuningriigi ja nõukogu vahelises kohtuasjas C-84/94 otsuse, [1] et nõukogu direktiiv 93/104/EÜ vastab asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele. Ei ole põhjust järeldada, et seda otsust ei kohaldata võrreldavate eeskirjade suhtes, mis hõlmavad väljajäetud sektorite ja tegevusalade tööaja korralduse aspekte,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 93/104/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 1 lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse nii avaliku kui ka erasektori kõigi tegevusalade suhtes direktiivi 89/391/EMÜ tähenduses, piiramata käesoleva direktiivi artiklite 14 ja 17 kohaldamist.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata meremeeste suhtes, nagu need on määratletud nõukogu 21. juuni 1999. aasta direktiivis 1999/63/EÜ, milles käsitletakse Euroopa Ühenduse Reederite Ühingu (ECSA) ja Euroopa Liidu Transporditööliste Ametiühingute Liidu (FST) sõlmitud kokkulepet meremeeste tööaja korralduse kohta, (*) piiramata käesoleva direktiivi artikli 2 lõiget 8.

(*) EÜT L 167, 2.7.1999, lk 33."

2. Artiklisse 2 lisatakse järgmised määratlused:

"7. *ringi liikuv töötaja* — iga reisi- või lennupersonali liikmena töötav töötaja ettevõttes, mis osutab reisijate või kaupade veoteenust maantee-, õhu- või siseveetranspordis;

8. *avameretöö* — töö, mida tehakse peamiselt avamererajatistel või avamererajatistelt (kaasa arvatud puurimisplatvormid), mis on otseselt või kaudselt seotud maavarade, sealhulgas süsivesinike uurimise, kaevandamise või kasutamisega, ja sellistest tegevustest tingitud sukeldumisega avamererajatiselt või laevalt;

9. *piisav puhkus* tähendab, et töötajatel on korrapärased puhkeajad, mille kestust väljendatakse ajaühikutes ja mis on piisavalt pikad ja järjestikused tagamaks, et töötajad ei põhjusta väsimuse või muu korrapäratu töökorralduse tõttu vigastusi endale, kaastöötajatele või teistele ega kahjusta lühema- ega pikemaajaliselt oma tervist."

3. Artiklist 5 jäetakse välja järgmine lõik:

"Esimeses lõigus nimetatud minimaalne puhkeaeg hõlmab põhimõtteliselt ka pühapäeva."

4. Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

"*Artikkel 14*

Ühenduse piiritletumad sätted

Käesolevat direktiivi ei kohaldata juhul, kui muud ühenduse õigusaktid sisaldavad teatavate kutsealade ja ametialaste tegevuste tööaja korralduse suhtes piiritletumaid nõudeid."

5. Artikli 17 lõige 2.1. asendatakse järgmisega:

"2.1. artiklitest 3, 4, 5, 8 ja 16:

a) tegevusvaldkondades, mille puhul töötaja töö- ja elukoht asuvad teineteisest kaugel, kaasa arvatud avameretöö, või mille puhul töötaja erinevad töökohad on üksteisest kaugel;

b) turvamis- ja järelevalvetoimingute puhul, mis nõuavad vara ja isikute kaitsmiseks pidevat kohalolekut, eriti turvameeste ja majahoidjate või turvafirmade puhul;

c) tegevuste puhul, mis nõuavad teenuse või tootmise pidevat jätkumist, eriti:

i) vastuvõtu, ravimise ja/või hooldamisega seotud teenused, mida osutatakse haiglates või samalaadsetes asutustes, kaasa arvatud koolitusel olevate arstide töö, hooldekodudes ja vanglates;

ii) sadama- või lennuväljatöötajad;

iii) ajakirjandus, raadio, televisioon, filmitööstus, posti- ja telekommunikatsiooniteenused, kiirabi, tuletõrje ja kodanikukaitseteenused;

iv) gaasi, vee ja elektrienergia tootmine, edastamine ja jaotamine, majapidamisjäätmete kogumine ja põletustehased;

v) tööstusharud, kus tööd ei saa katkestada tehnilistel põhjustel;

vi) teadus- ja arendustegevus;

vii) põllumajandus;

viii) reisijateveoga seotud töötajad regulaarsetes linnatransporditeenustes;

d) seal, kus on ette näha tegevuse aktiviseerumist, eriti:

i) põllumajandus;

ii) turism;

iii) postiteenused;

(1) ECR [1996] I — 5755.

e) raudteeveol töötavate isikute puhul:

i) kelle tegevus on katkendlik;

ii) kes veedavad tööaja rongides või

iii) kelle tegevus on seotud vedude sõiduplaaniga ning liikluse pidevuse ja korrapärasuse tagamisega."

6. Artikli 17 lõikesse 2 lisatakse järgmine:

"2.4. artiklist 6 ja artikli 16 lõikest 2 koolitusel olevate arstide puhul:

a) artikli 6 osas viie aasta pikkuseks üleminekuperioodiks alates 1. augustist 2004.

i) Liikmesriigid võivad vajaduse korral saada lisaks kuni kaks aastat, et võtta arvesse raskusi tööajasätete täitmisel, pidades silmas nende vastutust tervishoiuteenuste ja arstiabi korralduse ja osutamise eest. Vähemalt kuus kuud enne üleminekuperioodi lõppu teatab asjaomane liikmesriik sellest komisjonile, tuues põhjendused, et komisjon saaks pärast kohaseid konsulteerimisi esitada oma arvamuse kolme kuu jooksul pärast sellise teabe saamist. Kui liikmesriik ei järgi komisjoni arvamust, põhjendab ta oma otsust. Liikmesriigi teade ja põhjendus ning komisjoni arvamus avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas* ja edastatakse Euroopa Parlamendile.

ii) Liikmesriigid võivad vajaduse korral saada täiendava üleminekuperioodi kuni ühe aastani, et võtta arvesse erilisi raskusi eespool nimetatud kohustuste täitmisel. Nad järgivad punktis i ettenähtud korda.

Üleminekuperioodil:

iii) Liikmesriigid tagavad, et nädalane tööaeg ei ületa mingil juhul keskmiselt 58 tundi üleminekuperioodi kolme esimese aasta jooksul, keskmiselt 56 tundi järgmise kahe aasta jooksul ja keskmiselt 52 tundi mis tahes edasises ajavahemikus.

iv) Tööandja konsulteerib õigeaegselt töövõtjate esindajatega, et igal võimalusel jõuda kokkuleppele üleminekuperioodil kohaldatava korra suhtes. Punktis iii sätestatud piirides võib selline kokkulepe hõlmata:

— keskmist tööaega nädalas üleminekuperioodil, ja

— meetmeid, mis võetakse nädalase tööaja vähendamiseks keskmiselt 48 tunnini üleminekuperioodi lõpuks;

b) artikli 16 lõike 2 osas, tingimusel et võrdlusperiood ei ületa 12 kuud, punkti a alapunktis iii sätestatud üleminekuperioodi esimese osa jooksul ja kuus kuud pärast seda."

7. Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 17a

Ringi liikuvad töötajad ja avameretöö

1. Artikleid 3, 4, 5 ja 8 ei kohaldata ringi liikuvate töötajate suhtes.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et sellistel ringi liikuvatel töötajatel oleks õigus piisavale puhkusele, välja arvatud artikli 17 lõikes 2.2. sätestatud olukordades.

3. Sõltuvalt töötajate turvalisuse ja tervise kaitse üldpõhimõtete järgimisest ja tingimusel et asjaomaste tööandjate ja töövõtjate esindajad peavad nõu ning püütakse ergutada sotsiaalse dialoogi kõiki asjakohaseid vorme, kaasa arvatud läbirääkimised, kui pooled seda soovivad, võivad liikmesriigid objektiivsetel või tehnilistel või töökorraldusega seotud põhjustel pikendada artikli 16 lõikes 2 nimetatud võrdlusperioodi kaheteistkümne kuuni töötajate puhul, kes teevad põhiliselt avameretööd.

4. 1. augustil 2005 vaatab komisjon pärast konsulteerimist liikmesriikidega ja tööturu osapooltega Euroopa tasandil üle nende sätete toimimise avamerel töötajate tervise ja turvalisuse seisukohalt, et vajaduse korral esitada kohaseid muudatusi.

Artikkel 17b

Merekalalaevade töötajad

1. Artikleid 3, 4, 5, 6 ja 8 ei kohaldata liikmesriigi lipu all sõitva merekalalaeva ühegi töötaja suhtes.

2. Liikmesriigid võtavad siiski vajalikud meetmed tagamaks, et liikmesriigi lipu all sõitva merekalalaeva kõigil töötajatel oleks õigus piisavale puhkusele, ja piiramaks nädalase tööaja keskmiselt 48 tunniga, mille arvutamisel kasutatakse võrdlusperioodi, mis ei ületa 12 kuud.

3. Lõigetes 2, 4 ja 5 sätestatud piirides võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et kooskõlas selliste töötajate turvalisuse ja tervise kaitsmise vajadusega:

a) on töötunnid piiratud maksimaalse tööajaga, mida teatud ajavahemikus ei või ületada, või

b) teatud ajavahemiku jooksul on ette nähtud minimaalne puhkeaeg.

Maksimaalne tööaeg või minimaalne puhkeaeg on täpsustatud õigus- ja haldusnormides või kollektiivlepingutes või lepingutes tööturu osapoolte vahel.

4. Töö- või puhkeaega piiratakse kas:

a) maksimaalse tööajaga, mis ei ületa

i) 14 tundi 24tunnise ajavahemiku jooksul ja

ii) 72 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul;

või

b) minimaalse puhkeajaga, mis on vähemalt

i) 10 tundi 24tunnise ajavahemiku jooksul ja

ii) 77 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul.

5. Puhkeaega ei või jagada rohkem kui kaheks osaks, millest üks peab olema vähemalt kuue tunni pikkune, ning kahe järjestikuse puhkeaja vaheline aeg ei või olla üle 14 tunni.

6. Kooskõlas töötajate tervise ja turvalisuse kaitse üldpõhimõtetega ja objektiivsetel või tehnilistel või töökorralduse põhjustel võivad liikmesriigid lubada erandeid, kaasa arvatud võrdlusperioodide kehtestamine, lõigetes 2, 4 ja 5 ettenähtud piirangutest. Sellised erandid järgivad võimalust mööda sätestatud norme, kuid võivad arvesse võtta sagedasemaid või pikemaid puhkeaegu või töötajatele hüvitava puhkuse andmist. Erandeid võib sätestada:

i) õigus- ja haldusnormidega, tingimusel et võimaluse korral peavad asjaomaste tööandjate ja töötajate esindajad nõu ning püütakse ergutada sotsiaalse dialoogi kõiki asjakohaseid vorme, või

ii) kollektiivlepingutega või lepingutega tööturu osapoolte vahel.

7. Merekalalaeva kaptenil on õigus nõuda pardal viibivatelt töötajatelt töötamist ükskõik millisel ajal, mis on vajalik laeva, pardal viibivate isikute või lasti otseseks kaitsmiseks või teiste merehädas laevade või isikute abistamiseks.

8. Liikmesriigid võivad sätestada, et töötajad merekalalaevadel, mis vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või tavadele ei tohi tegutseda kalendriaasta teatava osa jooksul, mis ületab ühe kuu, võtavad iga-aastast puhkust vastavalt artiklile 7 eespool nimetatud ajavahemiku jooksul."

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. augustil 2003 või tagavad hiljemalt selleks kuupäevaks, et tööturu osapooled on kokkuleppega kehtestanud vajalikud meetmed; liikmesriigid peavad võtma kõik vajalikud meetmed, mis võimaldaks neil igal ajal tagada käesoleva direktiiviga nõutud tulemused. Koolitusel olevate arstide puhul on see kuupäev 1. august 2004. Nad teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Kui liikmesriigid võtavad lõikes 1 nimetatud meetmed, sisaldavad need viidet käesolevale direktiivile või selline viide lisatakse nende ametliku avaldamise korral. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Piiramata liikmesriikide õigust arendada vastavalt muutuvatele asjaoludele teistsuguseid õigus-, reguleerimis- või lepingusätteid tööaja vallas ja niivõrd, kui käesolevas direktiivis ettenähtud miinimumnõuded on täidetud, ei anna käesoleva direktiivi rakendamine piisavat alust töötajatele võimaldatud kaitse üldise taseme kärpimiseks.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkonnas juba vastu võetud või vastu võetavate siseriiklike õigusaktide tekstid.

Artikkel 3

Hiljemalt 1. augustil 2009 vaatab komisjon pärast konsulteerimist liikmesriikidega ja tööturu osapooltega Euroopa tasandil üle nende sätete toimimise merekalalaevade töötajate seisukohalt ning uurib eriti, kas need sätted on jätkuvalt kohased, eriti tervise ja turvalisuse osas, et vajaduse korral soovitada kohaseid muudatusi.

Artikkel 4

Hiljemalt 1. augustil 2005 vaatab komisjon pärast konsulteerimist liikmesriikidega ja tööturu osapooltega Euroopa tasandil üle nende sätete toimimise regulaarsete linnatransporditeenuste reisijateveoga tegelevate töötajate seisukohalt, et vajaduse korral esitada kohased muudatused, mis tagaksid selles sektoris järjekindla ja sobiva lähenemise.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 22. juuni 2000

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
N. FONTAINE	J. SÓCRATES